

16.08.2021

Pormestari

82 §**Lausunto liikenne- ja viestintäministeriölle luonnoksesta liikenneturvallisuusstrategiaksi**

HEL 2021-007048 T 00 01 06

VN/13615/2019

Päätös

Pormestari antoi liikenne- ja viestintäministeriölle luonnoksesta liikenneturvallisuusstrategiaksi seuraavan lausunnon:

Luonnos liikenneturvallisuusstrategiaksi on pääosin kannatettava. Helsingin kaupunki on osallistunut strategian valmisteluun ohjausryhmän jäsenenä ja Helsingin kaupungin liikenneliikelaitos (HKL) tie- ja rautatieliikenteen turvallisuutta käsittelevän työryhmän jäsenenä. Helsingin kaupungilla on oma liikenneturvallisuuden kehittämisohjelma, jota parhailaan päivitetään. Ohjelma tukee liikenneturvallisuusstrategian toimenpiteiden edistämistä.

Luonnos liikenneturvallisuusstrategiaksi sisältää kattavasti eri kulkumuotojen toimenpiteitä. Toimenpiteiden jalkautuminen eri toimijoiden toimintaan tulee varmistaa. Monissa toimenpiteissä on esitetty useita eri vastuutahoja vastaamaan yhden toimenpiteen toteuttamisesta. Kunkin toimenpiteeseen tulee asettaa päävastuutaho, joka vastaa toimenpiteen koordinoinnista ja käynnistämisestä. Päävastuutahon asettamatta jättämisen seurauksena toimenpide voi jäädä käynnistymättä. Helsingin kaupunki esittää, että ministeriö perustaa poikkihallinnollisen koordinaatioryhmän edistämään ja seuraamaan toimenpiteiden toteutumista. Helsingin kaupunki osallistuu mielellään ryhmän ja ehdotettujen yhteistyöryhmien toimintaan sekä säädösten valmisteluun.

Vaikutus Helsingin kaupungin toimintaan

Kunnat on merkitty vastuutahoiksi useissa toimenpiteissä. Vaikutuksia Helsingin kaupungin toimintaan on arvioitu erityisesti näiden toimenpiteiden osalta mutta myös muita erityisesti kaupungin toimintaan vaikuttavia toimenpiteitä on arvioitu.

Toimenpiteissä 9. ja 10. esitetään vakavien loukkaantumisten seuranta ja tilastoinnin kehittämistä paikkatiedon ja liikkumismuodon ilmenemisen osalta. Kunnat osallistuvat toimintaan terveydenhuollon toimijoiden kautta. Toimenpide on tärkeä, jotta vakavien loukkaantumisten tapahtumapaikoista saadaan tietoa ja kunnat voivat katuverkollaan kohdistaa parannustoimenpiteitä liikenneturvallisuuden kannalta ongelmallisiin paikkoihin. Pelkästään liikennekuolemien tarkastelu ei ole

16.08.2021

Pormestari

riittävää tarpeellisen tietopohjan saamiseksi. Toimenpide 13. liittyy myös tilastoinnin kehittämiseen pyöräilijöiden, mopoilijoiden ja moottoripyöräilijöiden liikenneonnettomuuksien osalta. Nykyisin kaksipyöräisten ajoneuvojen yksittäisonnettomuudet jäävät usein virallisen tieliikenneonnettomuustilaston ulkopuolelle. Onnettomuuksista on tärkeää saada tietoon onnettomuuden tapahtumapaikka, jotta kunnat voivat kohdistaa parannustoimenpiteitä katuverkolle.

Toimenpiteen 14. mikroliikkumisen verkoston perustaminen on tärkeää ja Helsingin kaupunki osallistuu mielellään verkoston toimintaan. Toimenpiteen 15. mikroliikenteeseen liittyvän tilastoinnin kehittäminen on tärkeää ja kuntien sosiaali- ja terveystoimet tulee osallistaa tilastoinnin kehittämiseen. Mikroliikkumisen osalta Helsingin kaupunki esittää myös lainsäädännön kehittämistä. Kuntien keinot vaikuttaa sähköisten liikumisvälineiden palvelutarjoajiin ovat nykyisellään vähäiset. Lainsäädäntöä tulee kehittää siten, että kunnat voisivat vaikuttaa ja säännellä palvelutarjoajien toimintaa liikenneturvallisuuden parantamiseksi.

Toimenpiteissä 24.–28. on esitetty liikennekasvatukseen liittyviä toimenpiteitä. Kuntia ei ole esitetty toimenpiteissä vastuutahoksi, vaikka kunnat käytännössä toteuttavat toimenpiteet päiväkodeissa, kouluissa ja muissa oppilaitoksissa. On tärkeää, että Opetushallitus ja opetus- ja kulttuuriministeriö huolehtivat opetussuunnitelmien laadinnassa liikennekasvatuksen järjestämiselle sopivan tilanteen ja riittävästi aikaa, jotta kunnilla on mahdollisuus toteuttaa liikennekasvatusta oppilaitoksissa ajan ja muiden resurssien puitteissa. Kunnat tulee lisätä vastuutahoksi, sillä toteutuksen vastuu on kuitenkin kunnilla ja kunnat tulee osallistaa myös liikennekasvatuksen toteutuksen suunnitteluun. Toimenpiteessä 28. todetaan, että ”Kiinnitetään erityishuomiota koulujen ja päiväkotien liikenneympäristön rauhoittamiseen.” Toimenpiteeseen on lisättävä kunnat vastuutahoksi, sillä koulut sijaitsevat useimmiten katuverkon varrella, jonka liikenneympäristön suunnittelusta ja rauhoittamisesta kunnat vastaavat. Saman sisältöinen toimenpide on tosin merkitty myös toimenpiteeksi 37., jossa kunnat ovat vastuutahona.

Toimenpide 29. liikennekasvatukseen liittyen on tärkeää ja siihen on merkitty kunnat vastuutahoksi. Toimenpiteen sisältö on kuitenkin varsin yleisellä tasolla, joten konkreettisten tulosten mittaaminen voi olla haastavaa. Sama sisällön liian yleinen taso koskee toimenpidettä 48.

Toimenpide 57. edellyttää viestintää hyvin laajalle sektorille, sillä esimerkiksi kunnissa tilataan kuljetuksia monilla eri toimialoilla. Toimenpiteellä tulisi olla yksi koordinaattori, kuten Liikenne- ja viestintävirasto, joka tiedottaisi kuljetustoiminnan vastuullisuuden huomioimisesta kuntien kuljetusten tilaajille.

16.08.2021

Pormestari

Raideliikenteeseen ja viestintään liittyvät toimenpiteet 58. ja 59. ovat tärkeitä, mutta tehokas ja vaikuttava viestintä edellyttää koordinoitua, jota kuuluisi Väyläviraston tehtäviin.

Toimenpiteet 67.–70. liittyvät turvallisen infrastruktuurin kehittämiseen ja kunnossapitoon maanteilla ja katuverkolla. Helsingin kaupunki pyrkii kehittämään kasvavan kaupungin katuverkkoaan ja kunnossapitämään sitä mahdollisimman hyvin mutta valtion tulee osallistua enemmän maantieverkon liikenneturvallisuuden ongelmakohtien ratkaisemiseen kaupungin alueella ja osoittaa lisää rahoitusta yhteisesti havaittuihin ja vaikuttavimpiin parannustoimenpiteisiin.

Toimenpiteessä 71. esitetään nopeusrajoitusohjeiden päivittämistä. Helsingin kaupunki on vuonna 2018 päivittänyt omaa katuverkkoaan koskevaa nopeusrajoitusohjeistusta. Kaupunki osallistuu mielellään valtakunnallisen ohjeen päivitustyöhön. Toimenpide 74. liittyy nopeusrajoitusten laskemiseen runsaiden jalankulku- ja pyöräilymäärien alueilla. Helsinki on jo toteuttanut toimenpidettä katuverkollaan vuonna 2019, mutta toimenpide on tärkeää saada käytäntöön koko maassa. Samoin automaattisen liikennevalvonnan kehittämiseen ja lisäämiseen liittyvä toimenpide 75. on hyvä koordinoitua valtiojohtoisesti. Helsingin kaupungin katuverkolla ollaan jo toteuttamassa seuraavien vuosien aikana merkittävää lisäystä automaattiseen kameravalvontaan. Kameravalvonnan vaikutuksiin liittyen kaupunki on ollut mukana myös ennen-jälkeen tutkimuksessa, jonka ennen -osuus on laadittu vuonna 2019 ja jälkeen -osuutta suunnitellaan toteutettavaksi vuonna 2022.

Toimenpiteessä 76. ehdotetaan edistettäväksi liikkumisen palveluiden syntyä kokeilujen, julkisten ja yksityisten toimijoiden yhteistyön ja digitalisaation kautta. Helsingin kaupunki suhtautuu positiivisesti liikkumisen palvelujen kehittämiseen. Mikäli kunnille osoitetaan sitovia toimenpiteitä, pitäisi tämä huomioida myös resursseissa.

Toimenpiteessä 79. ehdotetaan hyödynnettäväksi kansallisen tason suunnitelmia ja ohjeita eri suunnittelutasoilla liikenneturvallisuuden parantamisessa. Helsingin kaupunki on laatinut myös omia suunnitteluohjeitaan esimerkiksi pyöräliikenteeseen liittyen. Kaupunki voi kuitenkin soveltaa kansallisia ohjeita soveltuvin osin.

Pyöräily- ja jalankulkuväylien kunnossapitoon liittyvä toimenpide 81. on tärkeä liikenneturvallisuuden kannalta. Toimenpiteen sisältöä tulee kuitenkin kehittää konkreettisempaan suuntaan. Kunnossapitoon varatut rahat eivät monissa kunnissa ole riittäviä, joten kunnossapidon tapoja ja priorisointia pitäisi pystyä kehittämään, jotta olemassa olevaa ja uutta infrastruktuuria voidaan ylläpitää riittävällä tasolla. Samoin pyöräliikenteen ja jalankulun infrastruktuurin kehittämiseen liittyvä toimenpide

16.08.2021

Pormestari

82. vaatii riittävää rahoitusta toteutuakseen ja kuntia voidaan tukea toimenpiteen toteuttamisessa esimerkiksi valtionavustusten avulla.

Toimenpiteet 94.–97. koskevat liikenteen automaatiota. Liikenteen automaatioasteen lisääntymisellä inhimillisten virheiden osuutta saadaan vähennettyä. Sääntelyä tulee kuitenkin kehittää jalankulku ja pyöräliikenne sekä kaupunkien erityispiirteet huomioiden. Helsingin kaupunki osallistuu mielellään sääntelyn kehittämiseen.

Lainsäädäntöön liittyviin toimenpiteisiin liittyen Helsingin kaupunki kannattaa strategiassa esitettyä lainsäädännön vaikutusten arviointia liikenneturvallisuuden näkökulmasta. Erityisesti toimenpiteessä ajokorttiudistuksen arvioimiseksi tulee kiinnittää huomiota nuorten kuljettajien korkeampaan onnettomuusriskiin. Ajokorttilakien tulisi myös tukea nuorten ohjaamista kestävien kulkumuotojen käyttäjiksi.

Vaikutukset liikenneturvallisuuteen

Liikenneturvallisuusstrategian visiona on, että kenenkään ei tarvitse liikennemuodosta riippumatta kuolla tai loukkaantua vakavasti liikenteessä vuoteen 2050 mennessä. Lisäksi luvussa 7. on esitetty muita tarkempia seurantamittareita strategian eri linjauksille.

Kaikkien toimenpiteiden toteutuessa, liikenneturvallisuusstrategia tukee hyvin nollavision mukaista tavoitetta ja muita luvussa 7. esitettyjä tavoitteita. Strategian vaikuttavuutta lisäksi, jos vaikuttavimpia toimenpiteitä ohjelmoitaisiin aikajanelle toteuttavien tahojen toiminnan suunnittelun tueksi.

Raitioliikenne

Raitioliikenteen osalta tulee tuoda selkeämmin esille, että raitioliikenteeseen kohdistuu myös raideliikenteen sääntelyä ja että eräät strategialuonnoksessa raideliikenteelle kohdistetut toimenpiteet koskevat myös raitioliikennettä.

Selvyyden vuoksi strategiassa tulisi käyttää seuraavia termejä:

- raideliikenne kattoterminä, joka käsittää sekä rautatie- että kaupunki-raideliikenteen,
- rautatieliikenne, käsiteltäessä vain rautatieliikennettä,
- kaupunkiraideliikenne, kun käsitellään vain metroa ja raitioteitä.

Vaikutukset resursseihin

Liikenneturvallisuuden edistämiseksi tarvitaan eri tahojen yhteistoimintaa. Tavoitteena on, että liikenneturvallisuus vakiintuu osaksi normaalia

16.08.2021

Pormestari

toimintaa eri hallinnonaloilla. Liikenneturvallisuusstrategiassa asetut toimenpiteet tukevat tätä tavoitetta.

Helsingin kaupunki osallistuu mielellään ehdotettuihin yhteistyöryhmiin sekä erilaisten lakien ja säädösten valmisteluun. Kuitenkin strategian toimenpiteiden nopeampi ja tehokkaampi toteuttaminen edellyttää myös liikenneturvallisuuteen osoitettujen valtion määrärahojen lisäämistä ja kohdentamista erityisesti perusväylänpitoon, infran kehittämisskohteisiin ja kunnossapitoon liittyvien toimenpiteiden osalta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 8.6.2021
- 2 Lausuntopyyntö 8.6.2021, liite, liikenneturvallisuusstrategia

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Liikenne- ja viestintäministeriö

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää Helsingin kaupungin lausuntoa luonnoksesta liikenneturvallisuusstrategiaksi. Lausuntoa on pyydetty 13.8.2021 mennessä.

Luonnos liikenneturvallisuusstrategiaksi

Liikenne- ja viestintäministeriön liikenneturvallisuusstrategian luonnoksen keskiössä on kokonaisvaltainen lähestymistapa liikenneturvallisuuteen. Liikenneturvallisuus tulee käsittää laajasti niin, että se kattaa kaikki liikennemuodot. Liikennekuolemien ja -onnettomuuksien vähentämiseen liittyvien tavoitteiden ei tule olla sidottuja siihen tapahtuuko

16.08.2021

Pormestari

onnettomuus maalla, merellä vai ilmassa, sillä jokainen liikennekuolema on liikaa.

Liikenneturvallisuusstrategian visiona on, että kenenkään ei tarvitse liikennemuodosta riippumatta kuolla tai loukkaantua vakavasti liikenteessä vuoteen 2050 mennessä. Strategiset linjaukset ohjaavat vision saavuttamista. Strategiset linjaukset ovat: 1) Liikenneturvallisuus on koko yhteiskunnan yhteinen asia; 2) Päätöksenteon on perustuttava tietoon; 3) Eri toimijoiden liikenneosaamista on lisättävä; 4) Asenteiden on muututtava liikenteessä; 5) Liikennejärjestelmän ja sen kaikkien osien on oltava turvallisia; 6) Teknologinen kehitys tuo turvallisuutta ja 7) Lainsäädännön on edistettävä turvallista liikkumista.

Liikenneturvallisuusstrategian tavoitteita ohjaa nollavisio. EU:n nollavisiossa asetetaan tavoitteeksi, että tieliikennekuolemien määrä saadaan vähennettyä nolnaan vuoteen 2050 mennessä. Myös nollavisio tulee käsittää laajasti. Liikenneturvallisuusstrategian visiona on, että kaikki liikennemuodot ovat vuoteen 2050 mennessä niin turvallisia, että kukaan ei kuole tai loukkaannu vakavasti liikenteessä. Seitsemän strategista linjausta ohjaavat vision saavuttamista ja strategisia linjauksia toteuttavat konkreettiset toimenpide-ehdotukset.

Liikenneturvallisuusstrategiassa on kuvattu liikenneturvallisuuden nykytila kunkin liikennemuodon osalta. Lisäksi on kuvattu keskeinen lainsäädäntö sekä muut kansalliset ja kansainväliset hankkeet jotka sisältävät myös liikenneturvallisuuden parantamiseen liittyviä linjauksia, toimenpiteitä tai tavoitteita.

Liikenneturvallisuusstrategian vaikutuksia liikenneturvallisuuteen arvioidaan osittain samanaikaisesti lausuntokierroksen kanssa. Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää, että lausunnonantajat toisivat lausunnoissaan esiin arvioidaan liikenneturvallisuusstrategian mahdollisista vaikutuksista lausunnonantajien toimintaan sekä liikenneturvallisuuteen. Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää lisäksi toimenpiteiden vastuutahoja arvioimaan lausunnoissaan mahdollisia vaikutuksia niiden resursseihin

Saadut lausunnot

Asiasta on saatu kaupunkiympäristön toimialan ja Helsingin kaupungin liikenne liikelaitoksen lausunnot. Esitys on lausuntojen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna**Liitteet**

1 Lausuntopyyntö 8.6.2021

Postiosoite
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

16.08.2021

Pormestari

2 Lausuntopyyntö 8.6.2021, liite, liikenneturvallisuusstrategia

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Liikenne- ja viestintäministeriö

16.08.2021

Pormestari

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 82 §.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

16.08.2021

Pormestari

Juhana Vartiainen
pormestari

Päätös on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 17.08.2021.